

«Direliş. Ärtogrul» teleserialy geljekki möwsümde «Direliş. Osman» bolup dowam eder

Category: Kitapcy, Teatr we kino sungaty

написано kitapcy | 23 январа, 2025

"Direliş. Ärtogrul" teleserialy geljekki möwsümde "Direliş. Osman" bolup dowam eder «DIRELIŞ. ÄRTOGRUL» TELESERIALY GELJEKKI MÖWSÜMDE «Gurulyş. OSMAN» ADY BILEN DOWAM EDER...

■ «Gurulyş. Osman» teleserialynyň buşlugy...

Häzirkizaman türk syýasatyna (ýagny, AK partiýanyň syýasatyna) baglanyşdyrylýandygyna we başga-da birnäçe gödek taryhy ýoýulmalaryň bardygyna (hem-de beýleki türk seriallarynda gaýtalanýan we öňünden çak edip bolýan käbir birmeňzeş epizodlaryň bardygyna) garamazdan, türkmen taryhynyň iň galagoply döwürlerini janlandyryandygy üçin türkmen tomaşaçylarynyň hem gyzgyn söýgüsini gazanan «Direliş. Ärtogrul» teleserialy bu ýylky möwsümünde ähli bölümlerini jemläp, geçen maý aýynda iň soňky bölümüni ýaýlyma goýberdi. Öňümizdäki möwsümde «Direliş. Ärtogrulyň» dowamy hökmünde ekranlaşdyryljak bütinleý täze «Gurulyş. Osman» teleserialynda indi Osman Gazy Türkmeniň gahrymançylykly ömrüni janlandyrmak göz önüne tutulýar.

«Direliş. Ärtogrulda» Ärtogrul Gazy Türkmeniň keşbini janlandyran Engin Altan Düzyatan we onuň «Alplary» teleserialyň jemleme bölüminden soň serialy ekranlaşdyryjy guramaçy-dörediji topar bilen hoşlaşdy.

Osman Gazy Türkmeniň keşbini janlandyrmagy üçin öňem «Ajaýyp asyr» («Mühteşem Yüzyıl») atly taryhy teleserialda Malkoçogly Baly beg obrazy bilen tomaşaçylaryň ünsüni çeken belli aktýor Burak Özçiwit bilen özara ylalaşyga gelen kinoprodýuser Mehmet

Bozdag: «Uzak wagtlap taýýarlanan bu tutumly kinotaslamamyzda Osman Gazynyň roluny oýnajak Burak Özçiwit bilen bilelikde şowly sezon geçireris diýip umyt edýäris» diýdi.

Baş ýyla çykan jogapkärli roldan soň Engin Altan Düzyatan bolsa uzak wagtlap teleýaýlymlarda görünmegini mälim etdi. Türkiýäniň «Güneş» gazetiniň habar bermegine görä, prodýuserlige başlamaga hyýallanan belli aktýor täze başlan fotosuratçylyk kärine-de üns bermegi meýilleşdirýär.

■ Kyrk ýyldan soň gurlan Şanly Imperiýa

Türkmenleriň gaýy boýy oguzlaryň 24 boýundan biri bolup IX asyrdan Seljuk-türkmen döwletiniň düzüminde ýaşapdylar. Seljuk döwletiniň doly tabynlygynda bolmasa-da, döwletiň araçäk zonalarynda ýaşayan beýleki türkmen taýpalary ýaly göçüp-gonup ýören gaýylar Anadola iki aýry döwürde iki aýry şaha bölünip geldiler. Gaýylaryň ilkinji iň esasy bölegi Malazgirt ýeňşinden soň Anadola aralaşdylar we soňky ýyllarda güýçlenip Artykly türkmen begligini gurdular.

Horasan we Merw sebitlerinde ýaşayan ikinji gaýy topary bolsa mongol basybalyjylarynyň gyrgynçylyklary sebäpli günbatara tarap süýşüpdiler Horezmşalaryň (Jelaleddin Meňburny bilen bile) bosgundyr goşunlary bilen bile Anadola aralaşypdylar.

Yetmiş müň çadyrlyk hojalykly gaýylar gelejekde öz ykballaryny özlere kesgitlemeli bolupdyr, olar gijirägem bolsa türkmen taryhyndaky ýerini XII asyryň ahyryndan başlap almagy başardylar.

Gaýylar Anadoly Seljuk-türkmen döwletiniň çagşama döwrüne girmesi bilen, Anadolydaky ownuk türkmen beglikleriniň başly-barat we özbaşdak dolandyrylýan döwründe Wizantiýa garşy ýöreden syýasatynda üstünlik gazanyp, barha güýçlenmek bilen bolupdyr, netijede kyrk ýyla çeken döwrüň içinde olar güýçli imperiýa öwürülýär we täze kuwwatly Osmanly türkmen döwletiniň binýady tutulýar.

■ Gaýy boýunda agzybirlik bolmasa, 400 çadyrly hojalygyň işi pyrryk!

Gaýylar döwletsiz (eýesiz) we töresiz (kethudasyz) galypty... Olar mongol basybalyjylary we abbasylyk tarapyndan gysaja alnan Eýranyň geografik giňişliginde ýaşaýyşlaryna dowam etmek üçin göreşmek we Anadolydaky Seljuk-türkmen döwletiniň ganatynyň aşagynda ýaşamak maksady bilen Kiçi Aziýa tarap göç etmegi makul bilipdiler.

■ Ärtogrul Gazynyň göreşi

Süleýmanşanyň aradan çykmagyndan soň gaýy boýunyň agzybirliginden nam-nyşan galmandy. Gaýylar üçe bölünip, Süleýmanşanyň üç ogly bolan Sungur teginiň, Gündogdy begiň we Ärtogrul begiň yzyna eýerdiler. Ärtogrul beg Türkmenistana dolanmagyň deregine Anadolyda galyp, gazalara dowam etmegi dogry hasapлады. Ol özi bilen pikirdeş 400 çadyrly hojalyk, jigisi Dünder we ejesi Haýma soltan bilen Erzurumda galdy. Gaýylar türkmenleriň galan böleginiň, tatarlaryň we Sungur tegine pikirdeşlik edenleriň bölünip gitmegi bilen 70 müň çadyrlyk oýmakdan kiçelip, bary-ýogy 400 çadyrlyk oba öwrüldi. Olar indi öz ykballaryny özüleri kesgitlep biljek güýçde dældiler...

■ Oturymly ýaşaýyş şertlerine ornaşma döwri

Ärtogrul uly ogly Sary Ýatyny Seljuk döwletiniň hökümdary Alaeddin Keykubata ilçisi hökmünde ugradýar. Gaýylar indi Seljuk-türkmen döwletiniň düzüminde ýaşamalydy, seljuk goşuny bilen gazalara çykmalydy we Gündogar Anadolynyň bereketli topraklarynda ýaşaýyşlaryna dowam etmelidi. Gaýylar ilki Ankara, ol ýerdenem Söğüt göçdüler. Söğüt (Söwüt) mundan beýläk gaýylaryň ýaşan gadymy ýurduna öwrüldi. Ärtogrul beg Gazylyk derejesine ýetdi we ömrüniň ahýryna çenli Söğütde ýaşady. Ol 1281-nji ýylda togsan ýaşynda aradan çykdy. Ärtogrul Gazynyň bakyýete göç etmeginden soň gaýylaryň başyna onuň ogly Osman beg geçýär.

■ Osmanly türkmen döwletiniň düýbünüň tutulmagy

Gaýylar täze ýurtlary bolan Söğüt gelenlerinde, Söğüt çola we

asuda künjekleriň biridi. Gaýylaryň bu ýere göçüp gelmeginden soň Ärtogrul Gazy özüne goňşy ýaşayan tekfurlyklar bilen dostlukly gatnaşyklary açypdyr we hiç hili gapma-garşylykly ýagdaýlaryň içine girmändir. Hat ol tekfurlyklar gaýylaryň bu ýerde barlygyndan hoşal bolupdyrlar. Çünki baýboş gezip ýören mongol-tatar toparlary oturymly durmuşda ýaşayan Rum obalaryny alamançylykly ýörişleri gurnaýardylar. Gaýylaryň Sögüte göçüp gelmesinden soň alamançylar gaýylardan çekinip, bu töwereklere aýak sekmäge çekinip başladylar.

■ Osman begiň güýçlenmegi

Ärtogrul Gazy togsan ýaşynda aradan çykanda, onuň yzynda üç ogul we bir dogan galdy.

Doganlar Sary Ýaty, Osman we Gündiz we Ärtogrulyň dogany Dünder beglik üçin taýynlyklaryny gördüler. Ärtogrul Gazydan soň beglik tagtyna iň mynasyp we iň köpi gören tejribeli kişi Dünder begdi. Ýöne Sary Ýaty hem obanyň tertip-düzgünini üpjün etmekde we mongol basybalyjylaryna garşy söweşlerde görkezen gahrymançylygy bilen Dünder begden pes oturmaýardy. Şol sanda Osmanam güýçli awçy eken we awçylyga göwün berip birnäçe ýurtlary gezipdir hem-de hem begligiň içinde, hem daşynda birnäçe tarapdar ýygnapdy, gazylar (alplar) hem onuň beg bolanyň kem görenokdylar. Ärtogrul Gazynyň körpe ogly Gündiz bolsa entek beglik üçin bäsdeşlige girip biljek derejä ýetenokdy.

■ Aw etmegi söýen beg

Osman beg dünýä inenden beglik tagtyna oturyança söweşe girip görmändi, gazalara gatnaşmandy. Ol goňsulary bolan wizantiýa tekfurlary bilenem dostlukly gatnaşyk saklap, özlerine ýurt hökmünde berlen ýerde uzak wagtlap parahatçylyklygy saklap gelipdi. Osman Gazy asuda geçen şol ýyllarda awa gyzykdy. Ol ýygy-ýygydan awa gidipdir we giden ýerinde-de birnäçe günläp eglenipdir. Üstesine diňe öz ýaşayan ýeriniň töwereklerine däl, daş ýerlere-de gidiberýärdi. Osman begiň bu aw syýahatlary onuň giňden tanalmagyna we tarapdarlaryny

köpelmegine sebäp boldy. Alys ýurtdan aw üçin gelen türkmen begini baran ýerinde çäksiz hormat-sylag bilen garşylaýardylar. Osmanly türkmen taryhçysy Aşyk Paşazada Osman begiň awa bolan söýgüsini «gije-gündiz diýmän, çar ýana at salardy» diýip, beýan edipdir.

■ **Täze «Gurulyş. Osman» teleserialynda nähili üýtgeşmeler bolarka?**

Türkiýäniň TRT-1 döwlet teleýaýlymynda görkezilýän we eýýäm baş möwsüm bári çarşenbe günlerinde berilýän teleseriallaryň iň köp tomaşa edilýäni bolan «Direliş. Ärtogrul» täze möwsümde «Direliş. Osman» ady bilen bütinleý täze konsepsiýa bilen muşdaklarynyň garşysyna çykmagy meýilleşdirýär. Heniz teleserialyň mahabat sahnalary çykmasa-da, 2019-njy ýylyň 29-njy oktýabrynda başlanmagyna garaşylýan teleserialda Ärtogrul Gazynyň gojalşan wagtynyň hem barlygy çak edilýär. Serialda Osman begiň doganlarynyň arasyndan saýlanyp nähili beg boluşy gürrüň berilýär. Ýokarda hem aýdyşymyz ýaly, Osman begiň keşbini belli artist Burak Özçiwitiň janlandyrmagyna garaşylýar.

■ **Bellik:**

«Direliş. Ärtogrul» teleserialy bilen birlikde «Paýtagt. Abdylhamyt» we «Mehmetjik. Kutül Amare» taryhy teleseriallarynda ulanylan aksessuarlary we gaýy taýpasynyň belgisini göterýän ýörite ýasalan ýüzükleri resmi sponsorlyk arkaly satýan www.aniyuzuk.com internet sahypasyndan satyn alyp bilersiňiz.

«Ärtogrul» serialynda ulanylan ýüzükleri satyn almak üçin aşakdaky linke gir:

<https://www.aniyuzuk.com/dirilis-ertugrul-aksesuarlari.html>

Internet maglumatlary esasynda taýýarlandy. Teatr we kino sungaty